

ÜSTÜN YETENEKLİ ÇOCUKLAR

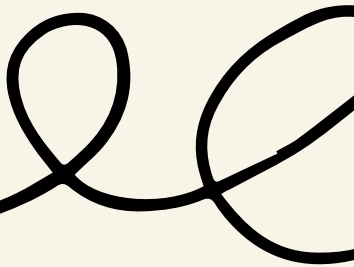
İbrahim Akođlu İlkokulu

Rehberlik Servisi

ÜSTÜN YETENEKLI BİREY

Zekâ, yaratıcılık, sanat, liderlik kapasitesi veya özel akademik alanlarda yaşlarına göre yüksek düzeyde performans gösterdiği uzmanlar tarafından belirlenen çocuklar ve öğrencilerdir.

Literatürde, üstün yetenekli çocukların genellikle, normal gelişim gösteren çocuklara göre, yetenekli oldukları alanda daha hızlı ilerledikleri vurgulanmaktadır. Ancak üstün yeteneklilik tiplerine göre bu hızlı ilerleme özelliği değişebilir. Özel bir alanda yetenekli olan çocuğun tüm gelişim alanlarında hızlı olması beklenmemelidir. Örneğin, görsel sanat alanında üstün yetenekli olan çocuk sadece bu alanda yaşitlarından üstün olma özelliği göstererek diğer gelişim alanlarında standart gelişim ritmi izleyebilir

ÜSTÜN YETENEKLİ ÇOCUKLARIN ERKEN DÖNEMLERİNDE GÖZLENEN ÖZELLİKLER

- BEBEKLİKTE OLAĞAN DIŞI ATAKLIK
- UZUN DİKKAT SÜRESİ
- GENİŞ HAYAL VE İMGELEME GÜCÜ
- UYKUYA DAHA AZ İHTİYAÇ DUYMA, ENERJİK OLMA
- GELİŞİMSEL DÖNÜM NOKTALARINA DAHA HIZLI İLERLEME
- KESKİN GÖZLEM YAPMA
- AŞIRI MERAK DUYMA
- GÜÇLÜ BELLEK
- ERKEN VE OLAĞANÜSTÜ DİL GELİŞİMİ
- HIZLI ÖĞRENME YETENEĞİ
- AŞIRI DUYARLILIK

- AKIL YÜRÜTME VE PROBLEM ÇÖZME BECERİSİ
- MÜKEMMELLİYETÇİLİK
- SAYILAR, BULMACALAR VE YAP-BOZLAR İLE OYUN BECERİSİNİ GELİŞTİRME
- KİTAPLARA AŞIRI İLGİ DUYMA
- SORU SORMA
- İLGİ ALANININ OLDUKÇA GENİŞ OLMASI
- GELİŞMİŞ MİZAH DUYGUSU
- ELEŞTİREL DÜŞÜNEBİLME
- İCATLAR YAPABİLME
- AYNI ANDA BİRKAÇ İŞİ YAPABİLME, YOĞUNLAŞABİLME
- YARATICILIK

Akarsu (2001)'nin aktarımına göre üstün yetenekliler alanında çalışan kişilerin belirlediği en yalın tanı ölçütleri şunlardır:

- En az bir yetenek alanında yaşitlarının üstünde performans gösterme
- Dili etkili kullanma
- Merak ve bazı konulara yoğun ilgi gösterme
- Çabuk öğrenme
- Güçlü bellek
- Yüksek düzeyde duyarlı olma
- Özgün ifade biçimlerine sahip olma
- Yeni ve zor deneyimleri tercih etme
- Kendisinden büyüklerle arkadaşlık yapma
- Yeni durumlara çabuk uyum sağlama
- Okumaya düşkün olma

ÜSTÜN YETENEKLİ ÇOCUKLARIN GELİŞİMSEL ÖZELLİKLERİ

Geçmişte, çocukların fiziksel gelişimleriyle üstün yeteneklilik arasında bağlantı kurulmasına karşın, günümüzde, fiziksel gelişim ile üstün yeteneklilik arasında doğrudan bir ilişki kurulamayacağı genel kabul görmektedir.

Fiziksel Özellikleri

- Çok meraklıdırlar.
- Neden-sonuç ilişkisi kurarlar.
- Çok hızlı öğrenirler.
- Rutin ve tekrarlayıcı işlerden hoşlanmazlar.
- Orijinal fikirler geliştirirler, yaratıcıdırlar

Bilişsel Özellikleri

- Gelişmiş ahlaki değerlere sahip,
- Başkalarının duygu ve düşüncelerine karşı hassas,
- Mükemmelliyetçi,
- Beklentileri yüksek,
- İdealist,
- Duygusal derinliği olan,
- Farkındalığı yüksek

Sosyal Özellikleri

İlkokul ve Ortaokulda Yapılan Çalışmalar

Özel yetenekli öğrencilere yönelik okulun ve bölgenin fırsatları göz önünde tutularak destek eğitim odalarında, kaynaştırma eğitiminde, hafta içi ve hafta sonu programlarında, BİLSEM uygulamaları şeklinde eğitimler verilmektedir.

Zihinsel, sosyal ve duygusal gelişimleri bakımından hazır olan özel yetenekli öğrencilerin, ilkokula erken başlatılmalarının veya mevzuat esasları baz alınarak ilkokulda ve ortaokulda sadece bir kez sınıf yükseltilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

KAYNAKÇA

- <https://orgm.meb.gov.tr/www/ustun-yenekeli-bireyler-icin-dokumanlar/icerik/31>
Sayfasında bulunan Üstün Yetenekli Çocukların Özellikleri Çalışması Özetlenmiştir.
- http://meramram.meb.k12.tr/meb_iys_dosyalar/42/26/175064/dosyalar/2016_05/11093837_6stnyeteneklilereiticipror2016_11.pdf